Voorstel aan college en raad

Nummer:	02430000199204
Datum:	4 december 2024
Opsteller:	A.W.J. Bogerd
Portefeuillehouder:	Burgemeester J. Joon
Onderwerp:	Kadernota 2026-2029 VNOG

Het college van B&W besluit:
De raad voor te stellen een zienswijze in te dienen zoals omschreven in de bijlage ‘Zienswijze gemeenteraad Harderwijk concept Kadernota 2026-2029'.

Inleiding
Aanleiding
Op 12 december 2024 zal de VNOG Kadernota 2026-2029 gedeeld worden met de gemeenteraad. De Kadernota vormt de basis voor het opstellen van de VNOG-begroting 2026-2029. De Kadernota is beleidsarm opgesteld, het sluit aan op het VNOG-beleidsplan 2025-2028, daarnaast gaat het in op de autonome ontwikkelingen en zijn tot slot de loon- en prijsontwikkeling opgenomen.

Kader
In de Gemeenschappelijke Regeling VNOG 2024 is vastgelegd dat de VNOG-Kadernota ter zienswijze naar de raden toegaat.

Alternatieven
- Een zienswijze in te dienen op een door de raad nader te bepalen onderdeel.
- Geen zienswijze in te dienen om de flexibele ruimte in de begroting van de VNOG in te zetten voor de ombuigingsopgave om de gemeentelijke bijdrage te verlagen.

Beoogd effect
Kennis te nemen van de Kadernota 2026-2029 en indien gewenst het door de raad laten indienen van een zienswijze op de concept Kadernota 2026-2029. Hiermee kan de raad sturen op haar gemeenschappelijke regelingen.

Argumenten
1. In de Gemeenschappelijke Regeling VNOG 2024 is vastgesteld dat de kadernota ter zienswijze naar de raden toe gaat. U ontvangt nu eerst de concept-kadernota, na de zienswijzeprocedure zal u de definitieve Kadernota 2026-2029 ontvangen.

   De VNOG heeft de afgelopen jaren positieve jaarrekening resultaten behaald. Daarop heeft het AB besloten om vanaf 2024 (€600.000,-) en 2025 (€800.000,-) structurele bezuinigingen door te voeren. Deze besparingen zien met name toe op de exploitatiebudgetten binnen de VNOG, zoals opleidingskosten, stelpost onvoorzien, verzekeringen en andere materiële werkbudgetten. Een ander jaarlijks overschot zit op de personele lasten (1,1 miljoen voordeel in 2023). Met de behandeling van de begroting 2025-2028 van de VNOG heeft de gemeente Harderwijk samen met een aantal andere gemeenten daarom de VNOG verzocht om de flexibele ruimte binnen de begroting om te buigen en de gemeentelijke bijdragen structureel te verlagen. Tot op heden heeft deze zienswijze nog niet geleid tot een aanpassing in de systematiek.

   Voorgesteld wordt aan de gemeenteraad nogmaals een zienswijze in te dienen, ditmaal op de concept Kadernota 2026-2029 van de VNOG. Redenen hiervoor zijn:

- De flexibele ruimte binnen de begroting van de VNOG legt extra druk op de gemeentelijke bijdragen in een tijd waarin de financiën onder druk staan. Voorbeelden hiervan zijn: het begroten van de personeelskosten op max. van de loonsom i.p.v. de werkelijke loonkosten, er standaard 10 fte aan vacatureruimte wordt aangehouden ten aanzien van voorzichtigheid en wendbaarheid en de stelpost onvoorzien voor € 250.000 structureel beslag legt op de begroting;
- Ten tweede is in de uitgangspunten van onze eigen gemeentelijke Kadernota 2025-2028 vastgesteld dat wij verwachten dat onze gemeenschappelijke regelingen meebewegen met de financiële ruimte van de gemeente en we hiertoe oproepen middels een zienswijze;
- Ten derde is vanuit het project ombuigingen een structurele besparing ingeboekt op de VNOG van €57.000,- per jaar vanaf 2026 (voorstel P1-01 Veiligheidsregio (technische aanpassing p-begroting). Met het indienen van deze zienswijze wordt hier invulling aangegeven.

In het hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet stond het plan om specifieke uitkeringen naar het gemeentefonds te gaan overhevelen met een budgetkorting van 10%. De rijksbijdrage aan de veiligheidsregio's, de BredeDoeluitkeringRampenbestrijding (BDuR,), is in de uitwerking van dit plan hierbij ook geschaard onder de categorie van 'specifieke uitkeringen'. Voor de VNOG zou de korting oplopen tot een bedrag van € 1.150.000,-. Dit zou grote gevolgen hebben voor de taakuitvoering/financiering van de veiligheidsregio's. Echter, de overheveling en korting liggen om diverse redenen niet voor de hand. Zo heeft het Rijk juist per 2023 een ophoging van de BDuR ingezet (in vier jaartranches) om de crisisbeheersing en informatievoorziening te versterken. Ook heeft inmiddels de minister aangegeven dat de BDuR-overheveling een onbedoeld neveneffect is van algemene overhevelingsmaatregel en dat naar een oplossing wordt gezocht.

Daarnaast is het achter de hand houden van ruimte in de bedrijfsvoering voor het opvangen van dit 'mogelijke' effect voor de gemeente Harderwijk niet logisch wanneer er op dit moment voor gemeenten al een realiteit van ombuigingen heeft aangediend. Om deze reden adviseren wij de raad een zienswijze in te dienen en wordt de VNOG opgeroepen om de flexibele ruimte in te zetten om de gemeentelijke bijdragen structureel te verlagen. Wel vinden we het hierbij van belang het risico te erkennen en de hand uit te steken, wanneer de korting op de BDuR wel doorgang vindt, om samen met de VNOG tot een oplossing te komen in de dekking dan wel het bijstellen van doelen en ambities.

O**mgevingswet**
N.v.t.

Financiën
De concept Kadernota 2026-2029 vormt het uitgangspuntendocument voor de nog op te stellen begroting 2026-2029 van de VNOG. In de concept Kadernota zijn de financieel technische uitgangspunten opgenomen en is een financiële vertaling gemaakt van de loon- en prijs index, alsmede enkele autonome ontwikkelingen. De concept Kadernota 2026-2029 bevat geen nieuw beleid en sluit aan bij het Regionale beleidsplan 2025-2028 wat in 2024 is aangeboden bij de raden. En waar de raad een positieve zienswijze op heeft ingediend.

Een financiële doorrekening van de concept Kadernota laat voor Harderwijk de volgende ontwikkeling zien:

Bijdrage VNOG 2026-2029 Harderwijk (Bedragen x €1.000,-)	2026	2027	2028	2029
- Nieuwe bijdrage 2026-2029 VNOG cfr. Kadernota	3.325	3.497	3.584	3.584
- Huidige bijdrage 2025-2028 VNOG cfr. Begroting	-3.213	-3.384	-3.471	-3.471
- Dekking convenant Rode Kruis*	-2	-2	-2	-2
Verschil te dekken	**110**	**111**	**111**	**111**

* Het Rode kruis brengt op dit moment jaarlijks de kosten in rekening bij de gemeenten. Vanaf 2026 wordt dit centraal ondergebracht bij de VNOG voor de 22 gemeenten. In de nieuwe bijdrage van de VNOG is deze ontwikkeling opgenomen, daarom kan de eigen gemeentelijke begrotingspost ingezet worden ter dekking.

De Kadernota betekent voor Harderwijk een verhoging van de gemeentelijke bijdrage van ca. €110.000 in 2026 en vanaf 2027 een verhoging van €111.000.- per jaar. Dit is hoofdzakelijk het gevolg van de loon- en prijsindexering die verwerkt is. Indien de concept Kadernota ongewijzigd wordt vastgesteld dan zal deze verhoging verwerkt worden in de begroting 2026-2029 van de VNOG. Deze begroting zal volgens het reguliere proces worden aangeboden aan de raad.

Indien de zienswijze doorgang vindt bij de VNOG en de gemeentelijke bijdragen structureel verlaagd worden door het inzetten van de flexibele ruimte, dan dient in de financiële verwerking rekening te worden gehouden dat vanuit de ombuigingen er reeds een besparing op de VNOG was opgenomen van €57.000,- per jaar vanaf 2026 (P1-01 Veiligheidsregio - technische aanpassing p-begroting).

Duurzaamheid
N.v.t.

Communicatie
De gemeenteraad zal op de hoogte worden gebracht van het collegebesluit

Uitvoering
- 5 december 2024 agendaoverleg (aankondiging onderwerp voor de commissie M&M op 9 januari 2025)
- 17 december 2024 uiterste termijn voor behandeling in college B&W (agenda voor de commissie M&M op 9 januari 2025 wordt twee weken van te voren gepubliceerd
- 7 januari 2025 alvast voorleggen onderwerp aan presidium voor agendering in de raad van 16 januari
- 9 januari 2025 behandeling in de commissie M&M
- 16 januari 2025 besluitvorming in de raadsvergadering

Evaluatie
N.v.t.

Bijlagen
1. Zienswijze gemeenteraad Harderwijk Concept Kadernota 2026-2029 VNOG
2. 20241212 brief concept Kadernota 2026-2029
3. Concept Kadernota 2026-2029
4. Visual Kadernota-Begroting 2026